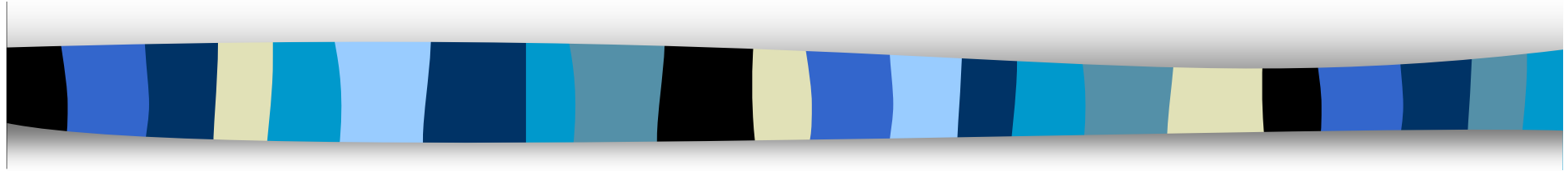

Икономическа характеристика на здравето и здравната ПОМОЩ

проф. д-р Евгения Делчева

Какво благо е здравето?

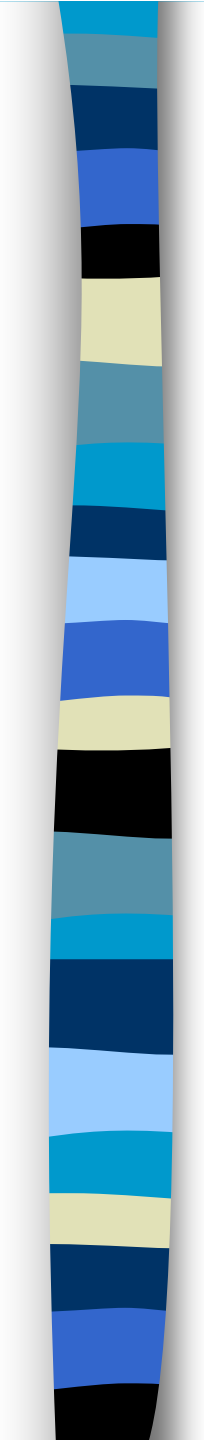

- Стопанско (икономическо) или природно
- Потребителско или инвестиционно
- С интернални и/или екстернални ефекти
- Достойно или недостойно благо

Теоретични възгледи за здравето

- Според А.Маршал здравето обуславя работоспособността на човешкия производствен фактор
- Според К.Менгер здравето е стопанско благо поради неговата оскъдност
- Според Г.Бекер (1964) образованието и здравето формират човешки капитал и обуславят по-висока производителност в пазарни и непазарни дейности. Инвестициите в чов. капитал = стойност на пазарни блага + алт. стойност на времето

Теоретични възгледи за здравето (2)

- Според М.Гросман (1972) здравето е потребителско и инвестиционно благо, формиращо човешкия капитал и имащо икономическа възвръщаемост. Като потребителско благо то се включва в индивидуалната потребителска функция, а като инвестиционно благо – определя работното време (обуславящо доход) и свободното време (за развитие на други активности)

Съвременна интерпретация

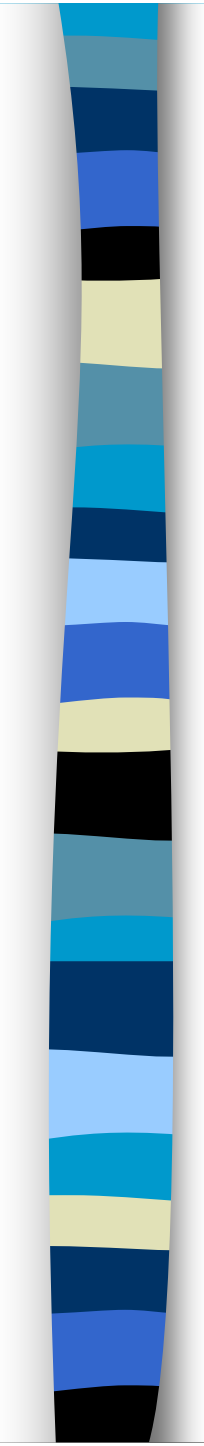
- Здравото е природно благо със значими екстернални полезни ефекти
- То не подлежи на пазарна размяна, но има голямо стопанско значение
- Според СЗО, 10% нарастване на продължителността на живота води до повишаване на икономическия растеж с 0,35% за година. Според друго проучване, 11% от икономическия растеж се дължи на здравни подобрения (измерени чрез преживяемостта на мъжете на възраст между 16 и 60 години)

Основни принципи на теорията за очакваната полезност

Рационален купувач прави избор при несигурност

- Аксиома за допълване
- Аксиома за транзитивност
- Аксиома за селективност
- Потребителят допълва комбинации от блага според предпочитанията си
- Ако А е предпочитана пред В, В е предпочитана пред С, тогава А е предпочитана пред С;
А, В и С са пакет от блага за потребление
- Потребителят цели да достигне своето най-предпочитано желание

За да получи полезност потребителят прави следното:

- Оценява стойността на консумацията (цената+ транспортни разходи+ алт. стойност на загуби на време и др.)
- Поема пълната стойност на консумацията (няма субсидии и осигуряване)
- Оценява полезността
- Получава полезност директно от консумацията
- Взема решение дали и колко от дадено благо да консумира

Какво благо е здравната помощ?

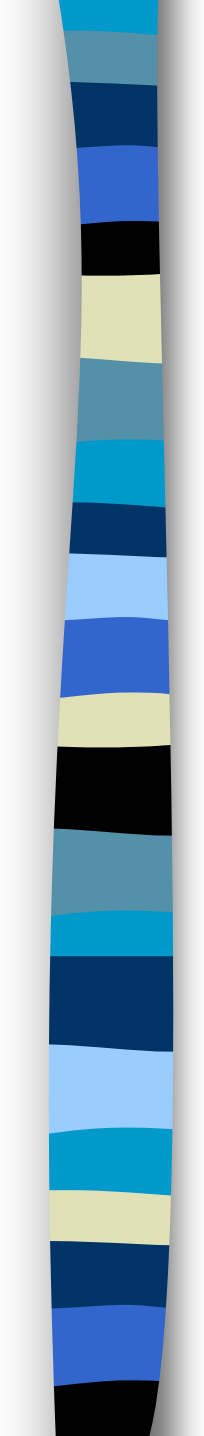
- Пазарно или непазарно
- Потребителско или инвестиционно
- Неотложно или отложно
- Публично, смесено или частно
- Достойно, нормално или недостойно

Икономически характеристики на здравната помощ

- Хетерогенност
- Комплексност и интегрираност
- Потребителска и инвестиционна полезност
- Задоволява базисни и други потребности
- Има малко заместители
- Източник на информация (намалява информационната асиметрия)
- Несигурност на потребността и полезността
- Позитивни екстернални ефекти

Икономически характеристики на здравната помощ (2)

- Резултативна и процесуална полезност
- Делимост и неделимост на ефекта
- Пределните разходи почти винаги са > 0
- Има междинно търсене

Кутия на Еджуард

пределни разходи
за производство

